

Riigikogu rahanduskomisjon
rahanduskomisjon@riigikogu.ee

Meie 21.10.2025 nr 1.1-10.1/4573-1

**Muudatusettepanekud riigieelarve
seaduse ja riigieelarve seaduse
muutmise seaduse muutmise
seaduse eelnõu (736 SE) kohta**

Austatud proua Annely Akkermann

Rahandusministeerium esitab riigieelarve seaduse (edaspidi *RES*) ja riigieelarve seaduse muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (736 SE) täiendamiseks järgmised muudatusettepanekud:

1) täiendada eelnõu § 1 punktiga 37 RESi lisatava § 46 lõike 6 esimest lauset pärast sõnu „eelarveaasta algust“ sõnadega „kohalike omavalitsuste ülesannetega seotud“;

2) eelnõu § 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–36, 38, 39 ja 41–69 ning § 2 jõustuvad 2025. aasta 1. detsembril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 37 jõustub 2026. aasta 1. märtsil.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punkt 40 jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.“

Alljärgnevalt on toodud muudatusettepanekute põhjendused.

1. Eelnõu § 1 punkti 37 muutmisevajadus (kavandatud RES § 46 lõige 6).

Eelnõu § 1 punktiga 37 täiendatakse RES § 46 lõigetega 6 ja 7. Need käsitlevad kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi *KOV*) finantsgarantiid, mille järgi on nõutav, et kui pärast eelarveaasta algust kehtestab Riigikogu või Vabariigi Valitsus õigusakti, mis toob kaasa KOV kulude suurendamise või tulude vähendamise, tuleb KOVile hüvitada kaasnevad rahalised mõjud.

Muudatusettepanekuga täpsustatakse eelnõu sõnastust, selgitades, et reegel kehtib vaid omavalitsuslike ülesannete suhtes toimunud muudatuste korral. Sätet ei rakendata nt eelarveaasta kestel vastu võetud ja samal aastal jõustunud riiklike maksude tõusude suhtes või

muude kõiki isikuid või kogu avalikku sektorit puudutavate täiendavate kohustuste suhtes (nt hankemenetluse või haldusmenetluse muudatused), kui sellega kaasneb KOVidele nt kulude suurenemine.

Muudatusettepaneku kohaselt oleks eelnõuga kavandatava RES § 46 lõike 6 esimese lause sõnastus järgmine: „*Kui Riigikogu või Vabariigi Valitsus kehtestab pärast kohaliku omavalitsuse üksuse eelarveaasta algust kohalike omavalitsuste ülesannetega seotud õigusakti, mille alusel vähenevad kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve sissetulekud või suurenevad väljaminekud jooksva eelarveaastal, hüvitab riik õigusakti kehtestamisega kaasnevad rahalised lisamõjud eelarvele samas ulatuses või vähendab kohaliku omavalitsuse üksusele pandud kohustusi proportsionaalselt.*

2. Eelnõu jõustub 2025. aasta 1. detsembril, v.a lõigetes 2 ja 3 toodud juhtudel (§ 3 lõige 1).

Eelnõu § 3 muutmisevajadus seoses eelnõu § 1 punktiga 37 (§ 3 lõige 2).

Kavandatav muudatus on vajalik eelnõu kooskõla tagamiseks kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega (edaspidi *KOFS*).

Eelnõu § 1 punktiga 37 täiendavate RES § 46 lõigetega 6 ja 7 sarnane põhimõte sisaldub kehtivas *KOFS* §-s 25. Paralleelselt Riigikogu menetluses olevas kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõus (741 SE) on kavandatud *KOFS* § 25 sõnastuse muutmine analoogiliselt eelnõus kavandatud RES § 46 täiendamisega. Keskvalitsuse ja KOVide fiskaalsuhteid reguleerivad põhimõtted peavad olema siiski RESis, mitte KOVide finantsjuhtimist reguleerivas *KOFS*is. Nimetatud *KOFS*i muutmise eelnõu (741 SE) eeldatav seadusena jõustumise aeg võib Riigikogu üldist menetluse ajakava arvestades olla 1. märts 2026. a. Nimetatud eelnõuga tuleks kavandada sellest kuupäevast ka *KOFS* § 25 kehtetuks tunnistamine. Seega RES § 46 uute lõigete 6 ja 7 kehtima hakkamine ning *KOFS* § 25 kehtetuks tunnistamine peavad olema kavandatud ühel ja samal kuupäeval.

Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku näha eelnõu (736 SE) §-s 3 ette eelnõu § 1 punkti 37 jõustumine 2026. aasta 1. märtsil.

Eelnõu § 3 muutmisevajadus seoses eelnõu § 1 punktis 40 kavandatava muudatusega (§ 3 lõige 3).

Kavandatav muudatus on vajalik eelnõu kooskõla tagamiseks alusharidusseadusega (edaspidi *AHS*).

Eelnõu § 1 punktiga 40 kavandatakse tunnistada kehtetuks RES § 48 lõige 5. See säte käsitleb põhimõtet, et kui toetusfondis on riigieelarvega määratud üheaastase kestusega toetus, mille jaotamise aluseks olevad arvnäitajad ei ole seadusega sätestatud, võib toetusfondi määrusega kehtestada toetusfondi vastava toetuse jaotamise aluseks olevad arvnäitajad.

Eelnõu § 1 punktiga 42 kavandatava RES § 50 lõike 1 muudatuse kohaselt saavad ajutised toetused olema eraldatud edaspidi ministeeriumite eelarvetest ning ei ole enam vajadust RES § 48 lõike 5 sätte järele.

RES § 48 lõike 3 sõnastusmuudatuse järgi (eelnõu § 1 punkt 39) sätestatakse toetusfondi jaotamise aluseks olevad arvnäitajad seadusega. KOVidele eraldatakse riigieelarvest toetust lasteaiadepetajate palgatoetuseks ning *AHS*is ei ole selle toetuse arvnäitajaid sätestatud. Seega *AHS* ei ole kooskõlas RESiga. Seetõttu tuleb RES § 48 lõike 5 kehtetuks tunnistamine edasi

lükata 2027. a algusesse. Haridus- ja Teadusministeeriumi kinnitusel on neil aasta jooksul võimalik töötada välja ja esitada Riigikogule AHSi muutmise eelnõu, millega lisatakse lasteaiaõpetajate palgatoetuse arvnäitajad seadusesse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Sille Preimer 5982 3037
Sille.Preimer@fin.ee